

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili Av. Nesip Yıldırım tarafından Şekerbank T.A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne karşı Diyarbakır Vergi Mahkemesinin 13.4.1999 tarih ve K:1999/80 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istemiyle verilen dilekçe üzerine açılan dosya incelenerek işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden, yükümlünün kiracısı bulunduğu taşınmaz nedeniyle tahakkuk ettirilen yol ve kaldırım harcamalarına katılma payının ödenmesi gerektiği yönünde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığınca tesis edilen 23.7.1998 tarih ve 155/01643 sayılı işlemin iptali ile tahakkuk ettirilen katılma payının terkin istemiyle açılan davanın, mahkemece, davacının anılan taşınmazın kiracısı olduğu bu nedenle sözkonusu katılma payının yükümlüden istenmesinin yerinde olmadığı gerekçesiyle kabul edildiği, davalı idare tarafından da harcamalara katılma payının yarısı ödenmeden açılan davanın bu nedenle reddi gerektiği ileri sürülerek anılan mahkeme kararının bozulması istemiyle temyiz isteminde bulunulduğu anlaşılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 89. maddesinin (a) fıkrasının 4. bendinde katılma paylarına karşı dava açılabilmesi için katılma paylarının yarısının önceden belediyelere ödenmesi gerektiği öngörülmüştür.

Açıklanan madde hükmüne göre katılma paylarına karşı dava açılabilmesi ve davanın esası hakkında inceleme yapılabilmesi için tahakkuk ettirilen katılma paylarının yarısının önceden belediyelere yatırılmasının dava şartı olarak öngörülmesi bu ödemeyi yapacak mali gücü bulunmayan veya olayımızda olduğu gibi katılma payının mükellefi olmadığı halde bu miktarı ödemek zorunda olanlar bakımından hak arama hürriyetini kısıtlayan bir özellik arz etmektedir.

Dairemizce, 2464 sayılı Kanunun 89. maddesinin (a) fıkrasının 4. bendi hükmünün Anayasaya uygunluğunun incelenmesi gerekli görülmüştür.

Anayasanın 36. maddesinde, Herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiş, 125. maddesinde de, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır.

Belediye Gelirleri Kanunuyla dava açılabilmesi için katılma payının yarısının önceden ödenmesi şartının getirilmesi hak arama hürriyeti ve idarenin işlemine karşı dava açma hakkını büyük ölçüde sınırlamaktadır. Böyle bir sınırlama Anayasanın 36 ve 125. maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Diğer yandan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinde yer alan vergi mahkemelerinde vergi uyuşmazlıklarından doğan davaların açılması tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezalarının dava konusu edilen bölümünün tahsil işlemini durdurur hükmü, uyuşmazlık halinde önceden belediyeye yatırılması gereken yarı nispetindeki katılma payı yönünden uygulanamaz hale gelmektedir.

Esas Sayısı : 2001/5

Karar Sayısı : 2002/42

Bu durumda sözkonusu katılma payının mükellefi olmadığı halde adına Katılma payı tahakkuk ettirilen davacı ile ödeme gücüne sahip olmayan mükelleflerin anılan payın yarısını ödemek zorunda kalmaları hali Anayasanın temel haklar ve ödevlerden saydığı hak arama hürriyetinin bir gereği olan iddia ve savunma haklarını kısıtlamakta ve bu hakların eksiksiz kullanılmasını engellemektedir.

Bu nedenle Anayasada yer alan hak arama hürriyetinin eksiksiz kullanılmasını engelleyecek nitelikteki 2464 sayılı Kanunun 89. maddesinin (a) fıkrasının 4. bendinde yer alan düzenlemenin Anayasa hükümlerine özellikle Anayasanın 36. maddesinin açık hükmüne aykırı olduğu düşünülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2464 sayılı Kanunun 89. maddesinin (a) fıkrasının 4. bendi hükmünün Anayasanın 36. ve 125. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından anılan hükmün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dava dosyasının Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar" bekletilmesine 26.10.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi""